

Joaquim Muns, assessor econòmic del Vaticà

Un català a la cort de Joan Pau II

Joaquim Muns (Barcelona, 1935), expert en organització econòmica internacional, ha estat eurodiputat, director executiu del Fons Monetari Internacional i del Banc Mundial. Ara és un dels tres assessors econòmics que analitza els pressupostos del Vaticà.

Joaquim Muns és l'assessor perfecte. Amb ell aniran molts secrets al cel. Confidències del Banc Mundial, del Fons Monetari Internacional i del Vaticà... Els seus ulls seràfics han estudiat les gràfiques de l'endeutament mundial i el dèficit del Vaticà. I malgrat tot això, Joaquim Muns encara manté un somriure innocent. ¿Joan Pau II?, no sap no contesta. ¿L'actual moral de l'Església?, ni comentar-ho. Muns vol deixar clara la seua condició d'economista, d'expert. I de fet ho aconseguix.

—*Senyor Joaquim Muns, en certes instàncies el seu nom sona entre els candidats a ocupar la Conselleria d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya.*

—Això diuen els diaris, jo no sé absolutament res. Si la premsa ho diu, serà per alguna raó que ells coneixen, però jo la desconec.

—*¿L'atrau la possibilitat d'ocupar el càrrec?*

—¡Home!, és un càrrec que sempre resulta atractiu. Però, evidentment, com que s'ha d'esperar a veure quines són les dades exactes de la remodelació de govern, doncs em reservo l'opinió a conèixer tots els detalls.

—*Vostè està considerat allò que es diu un català de pro, Creu de Sant Jordi inclosa. Un home molt ben considerat pel president de la Generalitat, Jordi Pujol. Tanmateix, la seua inclusió a les llistes de Convergència i Unió sempre ha estat en qualitat d'independent. ¿A què és degut aquest distanciament calculat?*

—Bé, jo sóc independent per la meua situació professional. Sóc professor d'Universitat i els intel·lectuals sempre han estat independents. I en segon lloc, pel meu propi tarannà. I com que ningú m'ha demanat que canviï aquesta situació sinó que se m'ha acceptat tal

com sóc, doncs ha estat una col·laboració molt fàcil. Es més, jo crec que és bo que dintre dels partits hi hagi gent independent perquè aporten alguns aspectes que els militants no poden proporcionar i donen credibilitat i objectivitat a les forces polítiques.

—*La seua trajectòria professional l'ha dut a ser membre actiu dels centres de poder més importants del món occidental, com ara el Banc Mundial, el Fons Monetari Internacional o el Parlament Europeu. ¿Quina capacitat de maniobra li queda a una nació sense estat com Catalunya, en relació a uns marcs supranacionals tan decisius?*

—Una nació sense estat té unes limitacions evidents, però tenim un autogovern i tenim un procés de potenciació d'aquest procés en marxa. Això de moment és prou engrescador. Jo no diria que això és tot el que podem i hem d'assolir, em fa l'efecte que hi ha quotes més elevades que en el seu moment poden arribar, però de moment crec que Catalunya té una tasca a fer i si no podem ser un estat sí que podem ser una autonomia amb un marge d'actuació.

—*Però les negociacions que tenen lloc a Brussel·les entre el govern central i les instàncies comunitàries retallen en moltes ocasions les transferències efectuades ja a Catalunya, com per exemple en temes agraris. ¿D'alguna manera s'està socavant via Europa una part del govern autonòmic?*

—Una mica, sí. Europa ens dona moltes oportunitats i reptes i això és positiu, però al mateix temps, institucionalment parlant, s'estan minant bastant algunes competències que justament teníem atribuïdes per l'estatut, com és l'agricultura. L'agricultura està tenint molt de protagonisme com a programa a Catalunya i la Generalitat, moltes vegades, no es veu capaç d'afrontar els problemes com els hauria d'afrontar

senzillament perquè les negociacions a Brussel·les deixin Catalunya fora de la cadena de transmissió.

—Des de la seua condició d'europodiputat, ¿de quina manera els resultats de les eleccions europees queden hipotecats quan a Brussel·les i Estrasburg la pressió dels lobbys és tan gran?

—Efectivament, hi ha uns lobbys, que actuen a nivell de consecució d'unes finalitats determinades, i després hi ha el Parlament que és un altre

lobby. Jo sempre dic que el Parlament europeu és un lobby polític perquè té atribucions però les té limitades i el que fa és d'impulsor constant de la idea europea, de la integració.

—L'actual marc europeu es presta més a la configuració de noves relacions entre regions europees. Com a exemple queda el projecte comú mamprès per Catalunya amb altres 3 regions europees. ¿És una fórmula vàlida per a guanyar protagonisme de cara al

Mercat Únic?

—Jo crec que és una via vàlida. Una de les coses que possibilita l'Europa integrada és una major participació de les regions. Quan els centres de decisions s'allunyen, el ciutadà ha de substituir-los per centres que tingui més a prop, com les regions.

—Quan vostè parla de creixement econòmic aposta perquè aquest sigui equilibrat i solidari.

—El creixement de Catalunya no sols ha de ser continuat sinó també ha de ser solidari i equilibrat. Això vol dir que s'ha de buscar que hi hagi una certa reconciliació de l'home amb el medi ambient, de l'home amb la societat i de l'home amb si mateix. Hem de buscar un creixement que incorpore aquests elements, i amb això vull dir que el creixement ha de contemplar que l'home pugui contribuir a millorar la situació dels que queden marginats, una solidaritat que s'ampliï tan a nivell estatal com a nivell internacional.

Encara que siguem una petita nació i que tinguem com a problema fonamental mantenir la personalitat i enfortir-la, hem de compatibilitzar això amb una obertura a la resta del món. Crec, en definitiva, que nacionalisme i internacionalisme han de coexistir a Catalunya.

—¿Vostè, en la seua qualitat d'expert en estructura econòmica internacional podria apuntar una fórmula imaginativa per a refinançar el deute del Tercer Món?

—No hi ha fórmules màgiques. En algun moment s'ha parlat d'impostos sobre els recursos del fons del mar o sobre altres tipus de recursos, però això són projectes que tenen un gran atractiu en el moment que són plantejats, però molt poc realistes.

A mi em fa l'efecte que la gran fórmula per a ajudar efectivament el Tercer Món és la fórmula de la conscienciació, de la solidaritat. La fórmula per la qual els polítics s'adonen que si proposen en el Parlament més fons per al Tercer Món això sigui acceptat pels ciutadans. De vegades culpem massa els polítics, que no fan més que captar la manca d'interès dels ciutadans per aquests temes. Per tant, hem de començar conscienciant els ciutadans perquè aquesta conscienciació pugui cap als polítics i aquests puguin actuar amb major solidaritat cap al Tercer Món. Jo parlaria més d'una fórmula de cons-

Brussel·les lleva competències a Catalunya.

DOMÈNEC UMBERI

cienciació social i d'efectivitat cultural que no d'una fórmula màgica.

—Parlem de la seua tasca d'assessor econòmic al Vaticà. Parafraçant Mark Twain, ¿quines són les experiències d'un català a la cort de Joan Pau II?

—Miri, la meua activitat fonamental ara és com a catedràtic d'organització econòmica internacional a la facultat d'Econòmiques de Barcelona. A banda, sóc assessor del Vaticà. Vull deixar ben clar aquesta diferenciació. Al Vaticà la meua funció és assessorar el Ministeri de Finances del Vaticà junt a altres dos companys, el nord-americà Thomas Macioce i l'alemany Erwing Ponging. Assessoro en qüestions financeres per aconseguir la màxima racionalitat en la utilització de recursos i obtenir els millors resultats. En definitiva, el mateix que es fa en qualsevol institució encara que en aquest cas la finalitat ve marcada per l'especial condició del Vaticà. Això marca molt perquè és un objecte social diferent on cal combinar el component material amb l'espiritual.

—En ser nomenat assessor del Vaticà vostè va declarar que el seu coneixement sobre la situació financera del Vaticà era supèrflua. A hores d'ara ja deu fer-ne un dibuix més exacte.

—Ho puc fer però no ho faré. Tan sols puc dir que hi ha un dèficit, que és un problema i que estem lluitant per superar-lo. Però tota la resta ha d'estar dintre de la discreció que va associada a qualsevol tipus d'assessorament, sigui el Vaticà o una empresa.

—¿Per què els assumptes interns del

Vaticà estan tan envoltats de misteri quan l'Església es preocupa especialment d'influir en el comportament de la societat?

—Jo no estic fent cap misteri, estic actuant senzillament com un assessor ha d'actuar, amb prudència.

—¿No li crea mai problemes morals haver d'harmonitzar qüestions espirituals amb aspectes tan prosaics com l'economia domèstica del Vaticà?

—A mi no em crea cap problema, és una tasca que la prenc com un tècnic i mai m'han demanat que la barregi amb altres aspectes. Jo actuo com un tècnic, tot respectant el caràcter religiós de les persones amb les quals parlo.

—La polèmica renaix cada any amb la negativa de molts ciutadans, cristians inclosos, a pagar via IRPF a l'Església. ¿S'estan estudiant fórmules per a compensar el dèficit de l'impost religiós?

—Hi ha un acord entre l'estat i la Confederació Episcopal Espanyola pel qual el sistema actual és de transició per veure quin és el marge de dèficit respecte de les xifres necessàries provinents del que passava en temps anteriors.

—Amb les xifres actuals, ¿vostè quin pensa que seria el model ideal?

—El model ideal, i això ja ha pres acord al si de l'Església, és d'autofinançament a través dels seus fidels. Ara bé, també cal tenir en compte que l'Església també fa tasques que tenen una transcendència en el conjunt de la societat, per exemple hospitals, centres d'ensenyament, etc. L'autofinançament, sent l'objectiu bàsic, ha de contemplar el finançament d'aquestes activitats.

—Però arribat al fons de la qüestió, ¿les subvencions no són un anacronisme?

—És un problema quan les subvencions van més enllà d'aquestes necessitats col·lectives, perquè aleshores es creen tensions entre els dos poders i no és bo que un poder aparegui subvencionat per un altre. Cada poder ha de tenir la seua autonomia.

—¿Com valora el papat de Joan Pau II?

—Això potser no és una pregunta d'economia. (Posat de circumstancies).

—Els Joglars han tornat a fer del Vaticà centre de les seues crítiques. ¿Es bo riure, fins i tot de l'actual Papa?

—(Escarafalls amb dues mans. Joaquim Muns continua tirant balons fora).

—Finalment, ¿per a quan les seues memòries?

—Ja m'agradaria, però considero que encara tinc davant meu un cert nombre d'anys d'activitat. El que sí que li puc dir és que tinc els materials i els documents preparats. ¿Quan les escriuré?, no li ho puc dir, però, si tinc la possibilitat, m'agradaria molt fer les memòries. Jo sóc de la primera promoció d'Econòmiques de Barcelona i per tant he viscut el naixement de l'economia a Catalunya, he participat en molts dels actes que han definit aquest naixement i puc aportar el punt de vista des de fora. Per tant, em considero una persona ben situada per a fer-ho i estic decidit a fer-les quan arribi el moment.

Albert Vicent